

Vsa hvala in čast zdajšnjemu narodnemu mestnemu starašinstvu, katero se je rešenja tako važnega pitanja tudi uže lotilo.

(Dalje prihodnjič.)

Sadimo smolnati bor.

Kakor je uže iz imena razvidno, je to drevo jako smolnato. Brezvejnata debela so tako smolena, da izgledajo, kakor bi bila z rudečim milom namazana. Veje rastejo na deblih vretenčasto, na gosto in vodoravno. Storži so daljši, kakor od navadnega bora. Domovje tega bora je severna Amerika. Tam delajo trpentin in ga veliko v Evropo prodajo. Les je dober za ladije in tudi mizarji ga zeló obrajtajo.

Raste na tleh, ki so z mahom ali resjem prerašena. Stajališče ljubi suho, mokro, še celó močvirno. Na peščenih, kakor tudi ilovnatih tléh vspešno raste.

Ima 20 cm. dolgo srčno korenino in izraste veliko daljši in obilnejši, kakor navaden borovec. Na dobri zemlji naredi koj v drugem letu dva odrastka. Ker naglo raste, sadike rade poležejo, so debela kriva.

Posebno lastnost ima smolnati bor, da, če je bilo drevo ranjeno, se rana sama dobro zaceli. Pri nas zasajeno drevo prinaša uže v 13. letu seme. Storži so 5—6 cm. dolgi. Seme je prav dobro, kajti izmed sto zrnov jih 75 kali. Mraz mu ne škoduje toliko, kakor navadnemu boru, sušo prenaša izvrstno tudi na suhem kraju.

Srne, zajci, miši, ogric mu zeló škodujejo. Zoper škodo proti divjačini vporablja se to sredstvo: „Vzemi od goveje živine toliko krvi, kolikor veš, da je boš potreboval, namešaj kri z drobno suho ilovico, mešaj ta zmes tako dolgo, da bode snov izgledala, kakor oljnata barva. Če si vzel krvi 40 bokalov, prilij še $\frac{1}{4}$ petroleja. S to tekočino pobarvaj debelca dreves tako visoko, kakor se ti primerno zdi s pinzelnom in ponavljaj delo vsako leto meseca aprila in oktobra in ne bode se dotaknila nobena divjačina drevja.“

Če bi hotel kdo poskusiti v našem kraju smolnati bor saditi, naj kupi sadike pri H. J. Heinzu v Halstenbuck pri Pinebergu (Holstein). P.

Kako nam je sadno drevje na stalnem mestu pravilno oskrbovati?

Spisal M. Rant.

(Dalje.)

Ako kateri domačih sadjarjev hoče v resnici lepa in krepko izgojena sadna drevesca za stalni nasad si dober kup preskrbeti, za katerih prava sortna imena se tudi garantuje, naj se obrne do slavnega vodstva deželne vinarske in sadjarske šole na Slapu, in vrli gosp. vodja R. Dolenc mu bode gotovo v popolno zadovoljnost postregel.

Kedar se iz enega ali drugega povedanih razlogov nujnost precepljevanja pokaže, nam je pred vsem treba sorto ali sadno vrsto določiti, s katero hočemo dotično drevje precepiti. Poleg uže povedanega nam je tudi še pomniti, da naj bode sadna vrsta ali sorta, s katero nameravamo, kako sadno drevó iz nova požlahtniti, gledé rasti in vegetacije, kolikor mogoče, prvotni enakih svojstev in lastnosti. Vzemimo na priliko, ako precepimo sadno drevó, katero pozno vegetirati prične, s cepiči zgodnje sadne sorte ali tudi nasprotno, bode tako precejeno sadno drevó nam malo koristilo, le malo

let životarilo. Ob takem postopanju nam je pričakovati enakih nasledkov, kot je opazujemo na onem sadnem drevju, ki smo hruško na jabolčno ali pa jablano na hruševu podlago bili vcepili, kar storimo pa le takrat, kedar smo si sadnih cepičev iz družih krajev naročili, ter se želimo v kratkem času (par letih) prepričati se, kakošno sadje naročene sadne sorte rodé. Tako sadno drevje res da do treh (ob posebnih izrednih slučajih tudi še nekoliko več) let vegetira in se potem usuši, a stalne koristi pa še nikdar donašalo ni in jo tudi donašalo ne bode.

Ravno napačna izvolitev sadnih vrst in pa nezadostno poznanje lastnosti in svojstev obeh ena na drugo požlahnjenih sort je navadno in skoraj vselej poglavitni vzrok, da se precepljevanje domačemu sadjarju slabo obnese, in — če se tudi vse dobro prime, mu vendarle nikoli zaželjenega dobička ne donaša.

Najugodnejši in najboljši čas za precepljevanje starejih sadnih dreves sta mesec sušec in mali traven, da — tudi še celó prva polovica vélikega travna ali maja. Z najboljšim in najgotovejšim vspehom more se pa to prevažno sadjarsko opravilo na sadnem drevju ravno ob času izvajati, kedar je dotično sadno drevje jelo ravno vegetirati, ali kakor pravimo, sočiti se. Precepljevanje se pa tudi še prav dobro obnese, ako se na dotičnem drevju ob času polnega cvetja in listnega razvoja pravilno izvrši in izpelje. To vem in trdim iz pogostnih lastnih skušenj in lastnega prepričanja, ker sem uže večkrat enake operacije ob času cvetja in listnega razvoja na jabolčnem, hruševem in črešnjevem sadnem drevju z najboljšimi vspehi izvajal.

Vendar je pa pri vsem tem boljši ali slabejši uspeh in nasledek temu sadjarskemu opravilu več ali manj od vremena na to sledečega odvisen.

V ta namen odločenemu sadnemu drevju naj se nekoliko časa pred precepljevanjem (kakor pri obnavljanju) vejevje v dvo- ali triletni, nikdar pa ne v štiri- ali večletni les pravilno skrajša ali odvrže. Samo ob sebi se pa umeje, da se morajo take rane ob precepljevanji samem še enkrat obnoviti ali pričeliti, da nam je potem mogoče to prevažno sadjarsko delo in opravilo na zdravem in svežem vejinem lesu izvršiti.

Odraščeno in stareje sadno drevje precepljujemo navadno v zboljšani polusklad ali pa ob muževji za lubad, katera dva požlahtnjevalna načina sta za tako drevje najumestnejša in najboljša; redkeje izvršujemo pa tako obnavljevalno precepljevanje sadnega drevja na šibkejih poganjkih in vejicah v zarezo, na sedlo in z kladom. Marelice moremo tudi po okuliranji na speče oko in pa z nakladom o pravem času pravilno izvedenim s prav povoljnim vspehom precepiti; za te se posebno poslednji način toplo priporoča, ker ima od njega domači sadjerejec v najkrajšem času povoljnih uspehov in zaželjene koristi pričakovati.

Za požlahtnjevanje sadnega drevja se nam je pred vsem krepkih, čvrstih in zdravih cepičev (enoletnih mladik) s popolno razvitimi popki onih sadnih sort preskrbeti, s katerimi nameravamo precepljevati. Mladike ali cepiči narezujejo naj se vselej le ob času popolnega drevesnega počitka, to je, od novembra, enega pa do svečana družega leta. Taki cepiči naj se potem do požlahtnjevanja shranijo na hladnem, ne presuhem, pa tudi ne premokrem kraju v kleti, ali pa na kakem senčnem prostoru na prostem tako, da se do polovice v zemljo (prst) potaknejo; pri takem shranjevanji nam je pa pred vsem na to paziti, da nam cepiči ne ozelené ali pa ne vsahnejo.

Orodja, katero pri požlahtnjevanji sadnega drevja rabimo, kakor tudi njegove praktične vporabe, požlahtnjevanjskih načinov samih, materijala za obveze in pa